

Test z fonetiky a fonologie současné polštiny
(počet úkolů v jednotlivých částech testu neodpovídá
počtu úkolů v jeho konečné variantě)

1. Přepište následující text do fonetické transkripce (podrobná varianta – označujeme všechny kontextově podmíněné změny a mezislovní asimilace; přepište ve varšavské výslovnosti)

Dzieciństwo miałem urocze i przyjemne. We wczesnej młodości było już inaczej. Zamiast ciepła uczuć rodzicielskich czekała mnie twarda rzeczywistość. Ciekaw jestem, jak upłynie mi wiek średni i starość. Czy przyniesie mi pocieszenie czy też rozczarowanie. Na to pytanie nie ma jednak odpowiedzi.

2. Určete uvedené samohlásky a souhlásky podle všech zákl. i vedlejších kritérií, použijte polské terminologie (5 kritérií u souhlásek, 4 u samohlásek)

samogłoski:

1. pionowy ruch języka (wysokie, średnie, niskie)
2. poziomy ruch języka (przednie, środkowe, tylne)
3. stopień otwarcia jamy ustnej (wąskie, średnie, szerokie)
4. miejsce rezonancji (ustne, nosowe)

spółgłoski:

1. miejsce artykulacji (dwuwargowe, wargowo-zębowe, przedniojęzykowe zębowe, przedniojęzykowe dźwiękowe, środkowojęzykowe prepalatalne, środkowojęzykowe postpalatalne, tylnojęzykowe)
2. sposób artykulacji (zwarte, szczelinowe, zwarto-szczelinowe, półotwarte)
3. udział wiązań głosowych (dźwięczne, bezdźwięczne)
4. udział podniebienia twardego (twarde, zmiękzone, miękkie; UWAGA: tylko samogłoski środkowojęzykowe są miękkie!)
5. miejsce rezonancji (ustne, nosowe)

- a) a niska, środkowa, szeroka, ustna
- b) k' środkowojęzykowa postpalatalna, zwarta, bezdźwięczna, miękka, ustna
- c) ŋ tylnojęzykowa, półotwarta – nosowa, dźwięczna, twarda, nosowa
- d) ń środkowojęzykowa prepalatalna, półotwarta – nosowa, dźwięczna, miękka, nosowa
- e) r przedniojęzykowa dźwiękowa, półotwarta – drżąca, dźwięczna, twarda, ustna

3. Určete opozice, jež se vyskytují v následujících slovech (vzor: szyna : syna, dásňovost : dentálnost nebo dźwiękowość : zębowość)

- a) sad : zad s : z bezdźwięczność : dźwięczność (nezněllost : zněllost)

- a) Kot Adama leżał pod oknem.
 b) Dług Łukasza nie jest duży.

Wymowa warszawska:

- a) **kot adāma leżau pod oknem**
 b) **duuk uukaša ne iest duzy**

Wymowa krakowsko-poznańska:

- a) **kod adāma leżau pod oknem**
 b) **duug uukaša ne iest duzy**

9. Doplňte tabulku dle vzoru

wyraz	litery	głoski	transkrypcja
<i>przez</i>	<i>5</i>	<i>4</i>	<i>[pšes]</i>
nisko			
młodzieniec			
ciężki			Ě – označuje nosovku
wierzyć			
pędzić			Ě – neoznačuje nosovku, nýbrž spojení E + Ń